

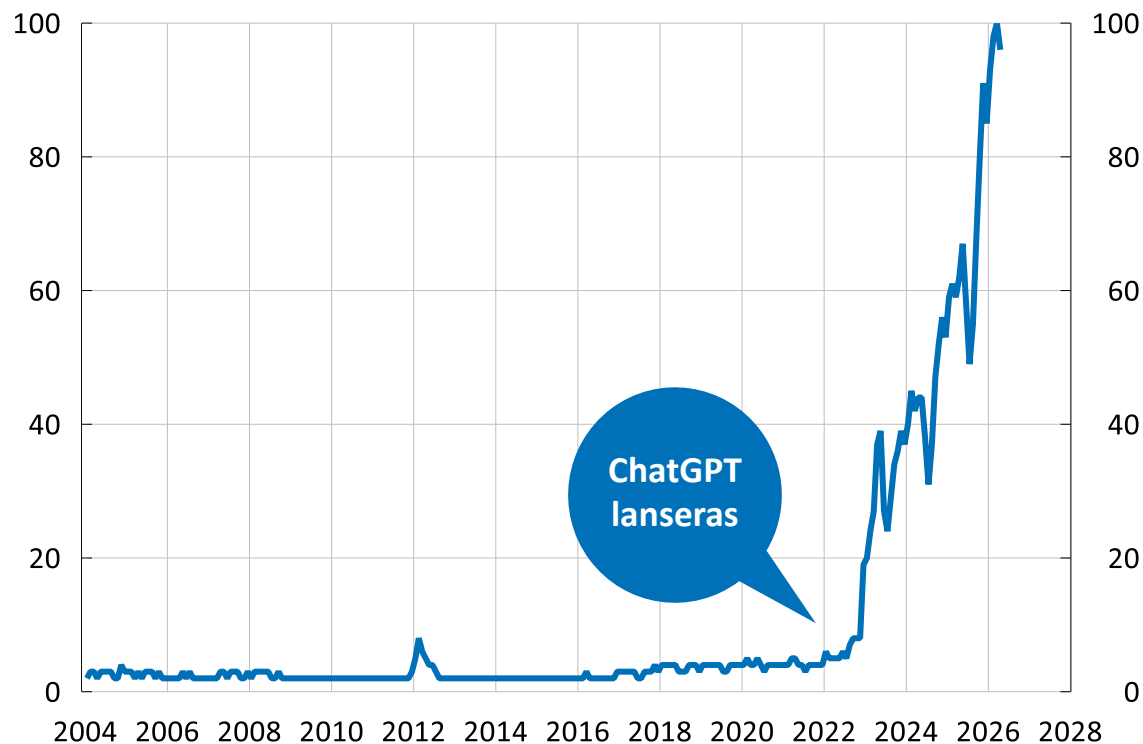
Hur kan AI påverka ekonomin och penningpolitiken?

Aino Bunge, förste vice riksbankschef

Morgondagens samhälle, 19 maj 2026

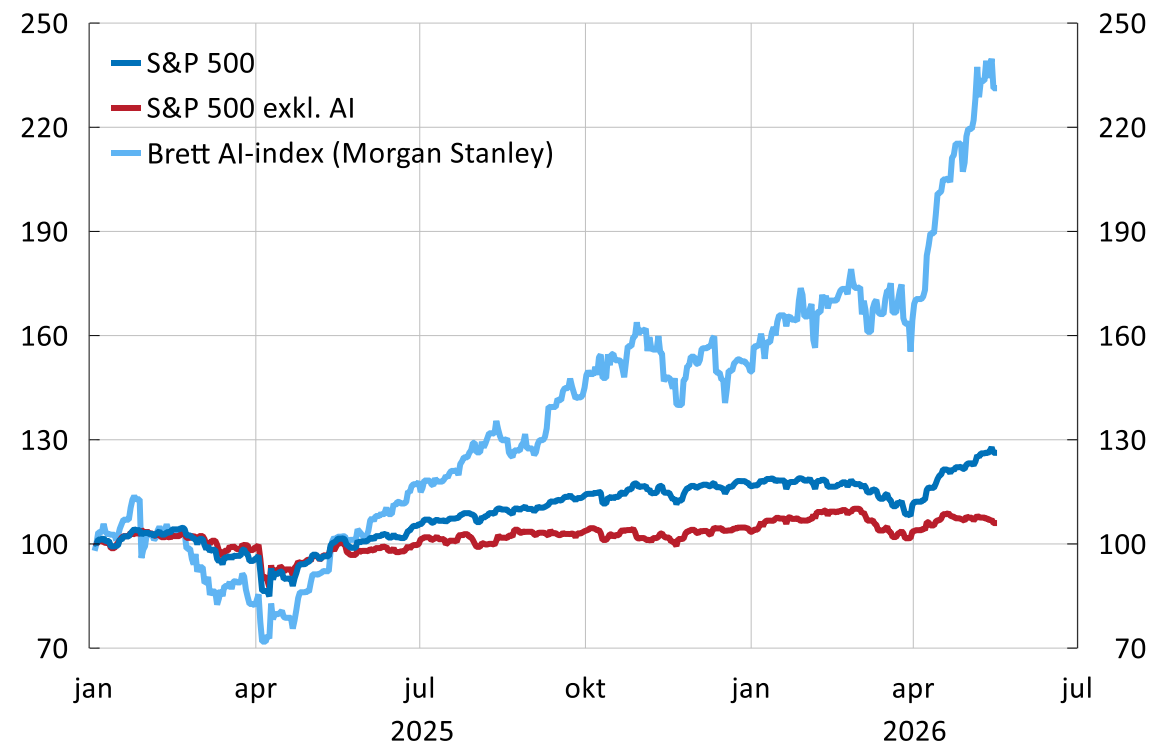
AI-utvecklingen går snabbt

Sökintresse för AI i Sverige

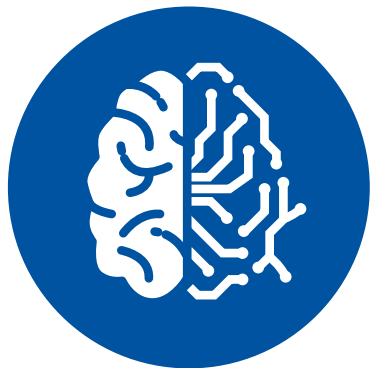
Anm. Månadsdata. Sökintresse under en viss tidsperiod visas på en relativ skala från 0 till 100, där 100 anger det högsta intresset under tidsperioden 2004–2026. Värdet 50 anger hälften så stort intresse som när det var som populärast och 0 tyder på otillräcklig data. Källa: Google Trends.

Börsutveckling med och utan AI-bolag

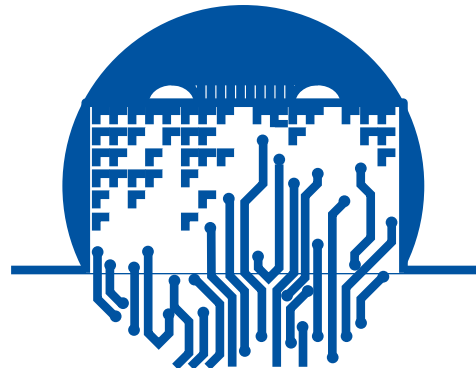

Anm. Det breda AI-index framtaget av Morgan Stanley består av tre delar: AI-teknikbolag, AI-relaterade kraftbolag och de stora hyperscale-bolagen. Källor: Bloomberg, Morgan Stanley och S&P Global.

Dagens agenda

AI:s effekter på arbetsmarknaden
– kommer historien att upprepa sig?

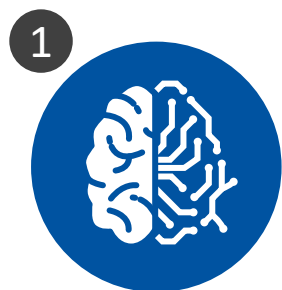
AI:s effekter på makroekonomin
och penningpolitiken

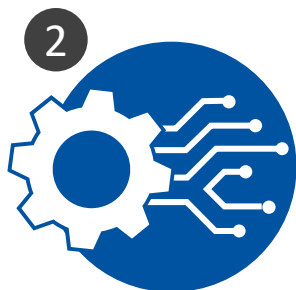
Företagens och hushållens
bild av AI

AI:s effekter på arbetsmarknaden
– kommer historien att upprepa sig?

Historiskt har teknologisk utveckling inte ökat arbetslösheten

Ny teknik
introduceras

Automatisering
och effektivisering

Förändrade preferenser
och behov

Nya affärsmöjligheter

Nya typer av
arbetstillfällen

Nettoeffekten blir stabil sysselsättning över tid

Exempel på yrken med hög respektive låg AI-exponering

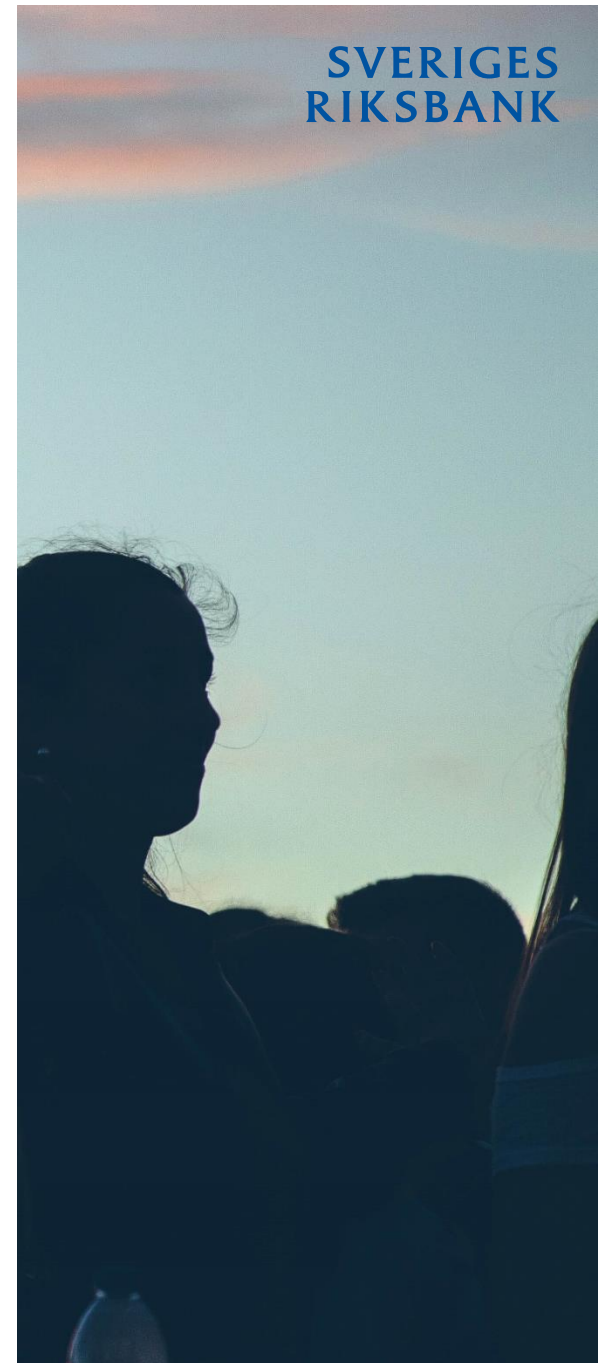
AI-effekter vi kan se redan nu: ”No hire, no fire”

USA

- ”No hire, no fire”: Unga personer i de utsatta yrkena sägs inte upp, men nytilträdna på arbetsmarknaden anställs heller inte.
- Individens anpassningsförmåga spelar roll.
  - Yngre har enklare att anpassa sig och hitta nya jobb än äldre personer.

Sverige

- Resultaten liknar de i USA.
- Unga personer i exponerade yrken sägs inte upp, men vägen in på arbetsmarknaden ser svårare ut än tidigare.

AI:s effekter på makroekonomin och penningpolitiken

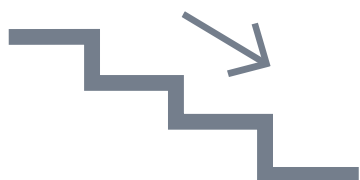
Så kan penningpolitiken påverkas av AI – fyra mekanismer

Produktivitetseffekt
Kostnadskanal

- Lägre kostnader
- Lägre inflation

Lägre styrränta

Neutral ränta
Efterfrågekanal

- Förväntan om högre inkomster
- Ökad efterfrågan på lån
- Höginkomsttagare gynnas mest
- Ökat sparande

Högre styrränta

Ökade investeringar
Konjunkturkanal

- Högre efterfrågan på kort sikt
- Högre inflation

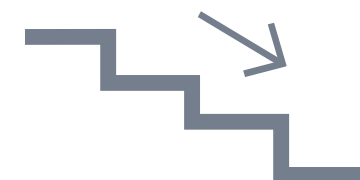
Högre styrränta

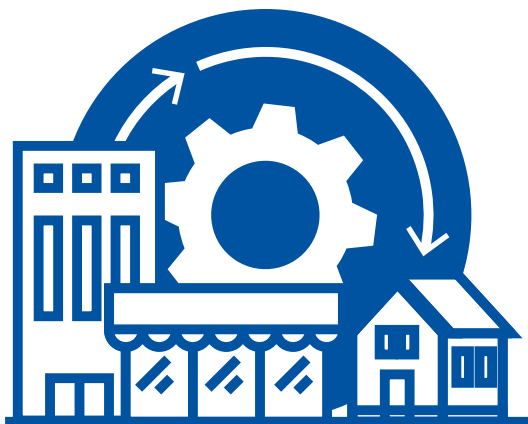

AI-relaterad bubbla
Riskkanal

- Börsfall och minskad efterfrågan
- Lägre inflation

Lägre styrränta

AI kan både dämpa och driva upp inflation och styrränta

- AI:s ekonomiska effekter är mycket osäkra.
- Utvecklingen av AI domineras av ett fåtal företag och länder.
- Kontroll över AI innebär också geopolitisk och ekonomisk makt.

”

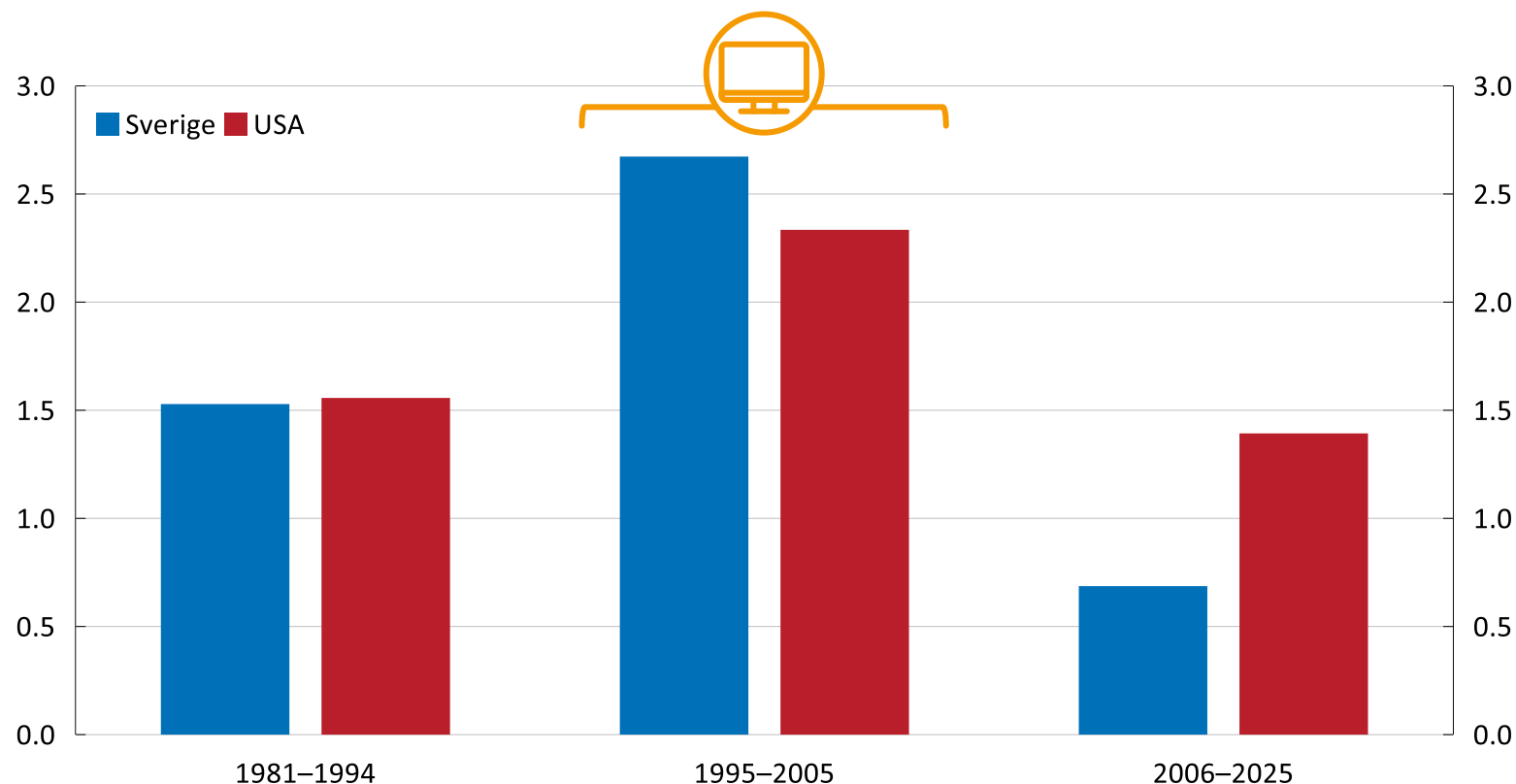
*You can see the computer age everywhere
but in the productivity statistics.*

Robert Solow (1987)

Produktivitetstillväxten tog fart under IT-boomen

IT-boomen: 1995–2005

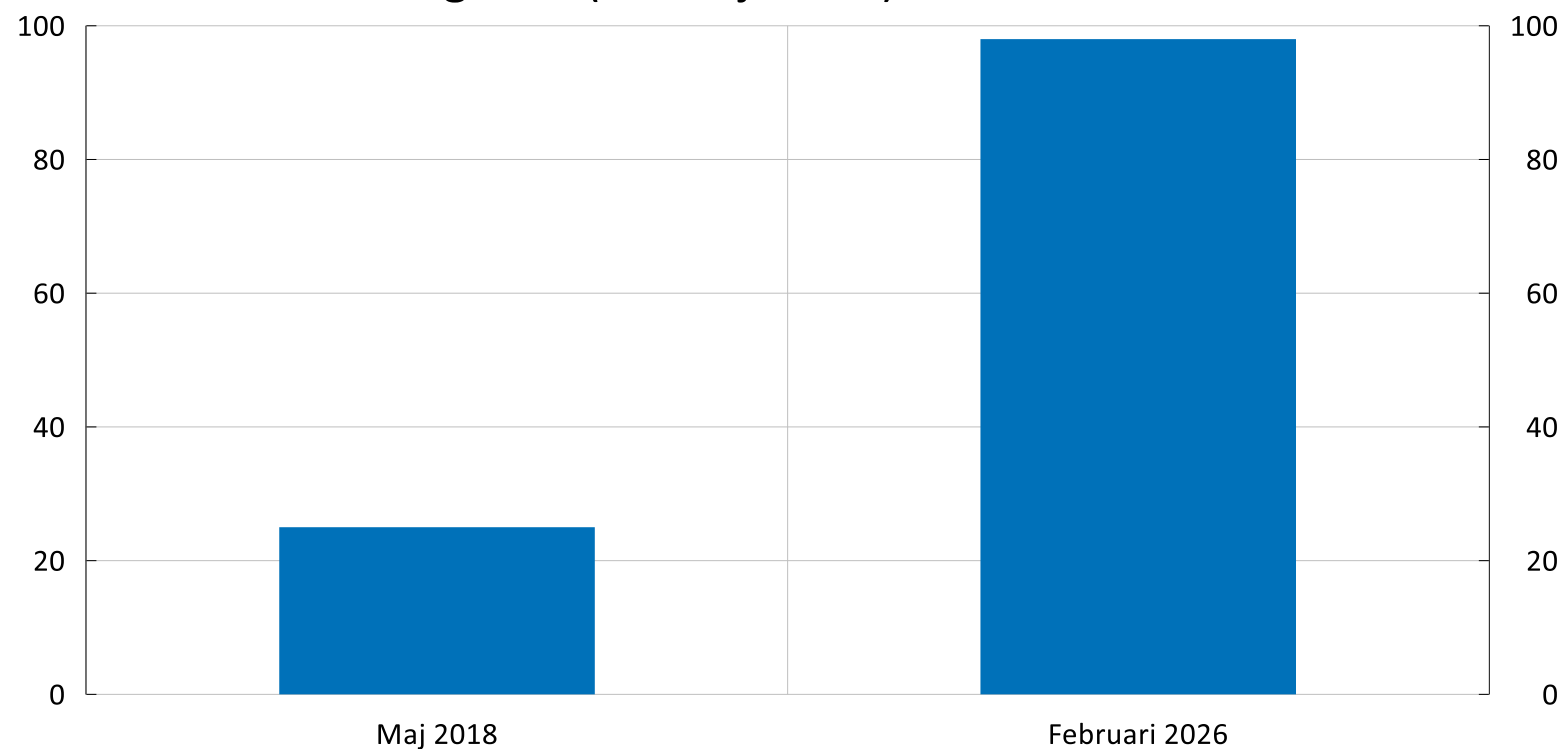

Anm. Årlig procentuell förändring i produktivitet. Staplarna avser genomsnittet för produktivitet under perioderna 1981–1994, 1995–2005 och 2006–2025. Produktivitet avser produktion i förhållande till antal arbetade timmar. Källor: SCB och US Bureau of Labor Statistics.

Företagens och hushållens bild av AI

Fler företag använder AI idag

"Använder ert företag AI?" (Andel ja-svar)

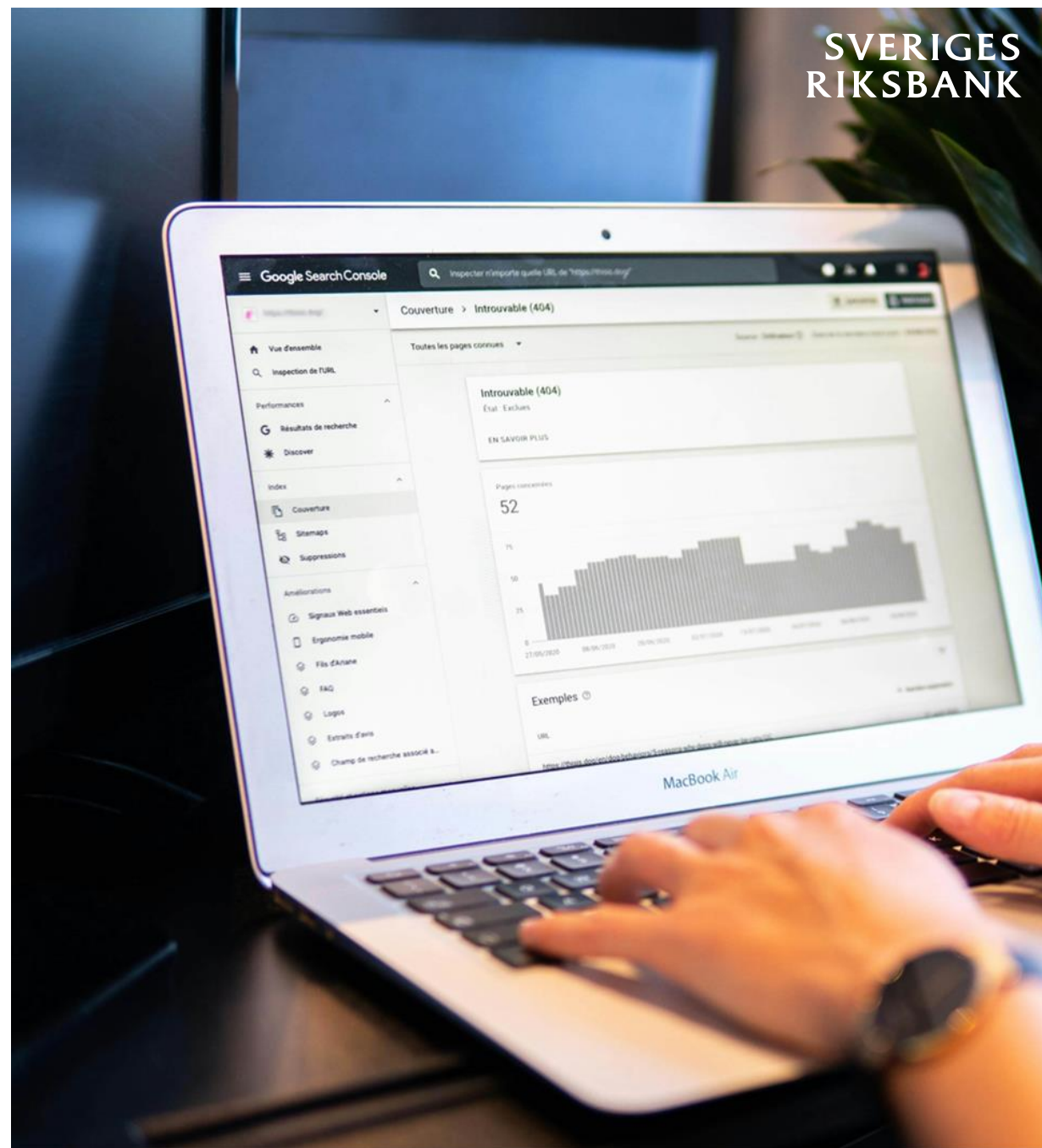

Anm. Procent, andel ja-svar.

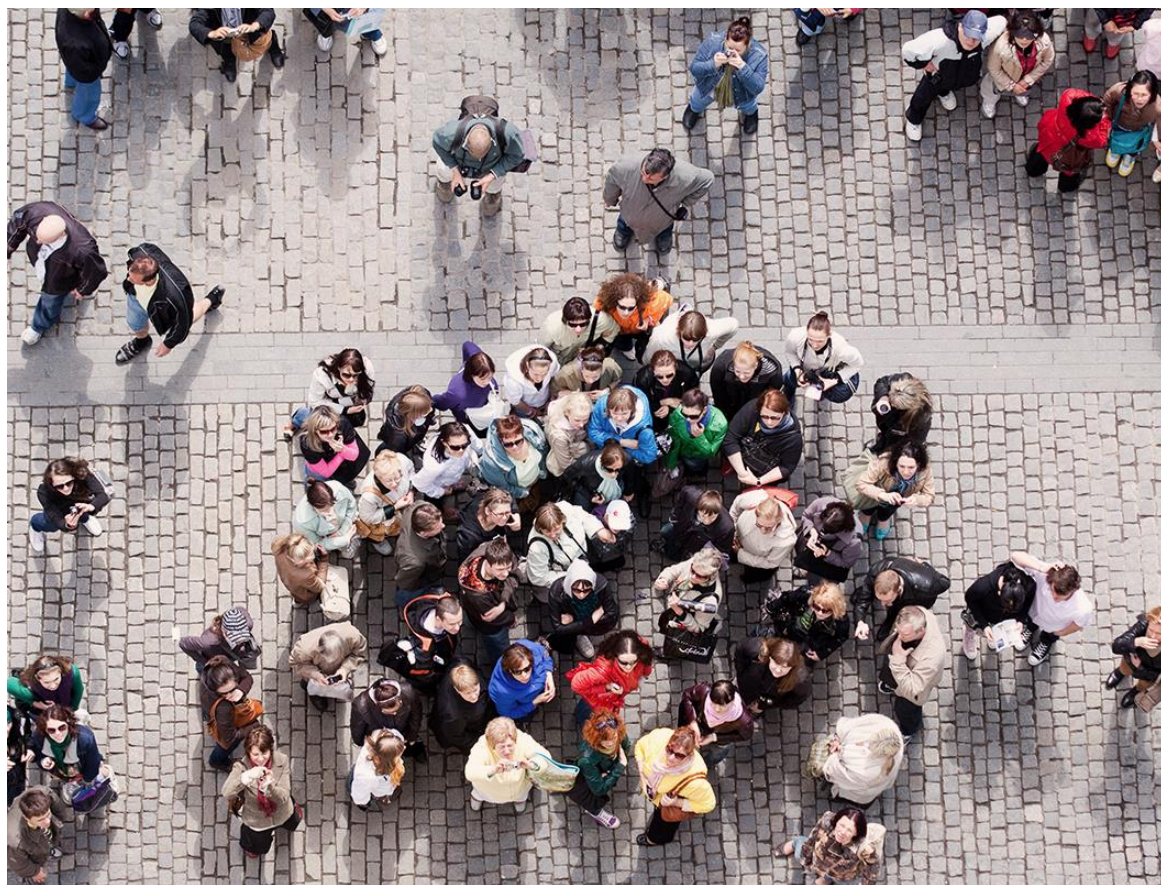
Källa: Riksbankens Företagsundersökning.

Tre slutsatser om företagens AI-användande

1. Företagen använder AI i allt större utsträckning.
2. Än så länge begränsat och effekterna på verksamheten små.
3. Verksamheten förväntas påverkas desto mer i framtiden.

Även svenska hushåll använder AI allt oftare

- AI-användning är utbredd bland hushåll och ökar i både arbete och privatliv.
- Användare upplever ökad effektivitet och förbättrad arbets kvalitet.
- Liksom i omvärlden finns en oro för att förlora jobbet.

Avslutande tankar

- AI kan förändra ekonomin och arbetsmarknaden, men effekterna är fortsatt osäkra.
- Historien visar att teknologiska framsteg inte har lett till högre arbetslöshet.
- Politiken får en viktig roll i att hantera omställningen.
- Centralbankerna försöker hantera de ekonomiska effekterna, inom ramen för sina uppdrag.

Hur kan AI påverka ekonomin och penningpolitiken?

Aino Bunge, förste vice riksbankschef

Morgondagens samhälle, 19 maj 2026